

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 232.328 van 24 september 2015
in de zaak A. 216.980/IX-8710**

In zake: Lorenzo VALLE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jim Deridder
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 210 A bus 10
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW H. HARTINSTITUUT ANNUNTIATEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jo Vanbelle
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 343
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 17 september 2015, strekt tot de schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 14 september 2015 van de interne beroepscommissie van het Heilig Hart & College Halle waarbij de beslissing van de delibererende klassenraad van 3 september 2015 tot toekenning van een oriënteringsattest C aan Lorenzo Valle wordt bevestigd.

2. Ter terechtzitting vordert verzoeker om aan de verwerende partij als “voorlopige maatregel” de instructie te geven om na het arrest waarbij desgevallend de schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing wordt bevolen, de interne beroepscommissie

zo spoedig mogelijk terug samen te roepen teneinde een nieuwe beslissing over het door hem ingestelde beroep te nemen.

II. Verloop van de rechtspleging

3. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 september 2015, om 10.00 uur.

Staatsraad Bert Thys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jim Deridder, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Julie Leus, die *loco* advocaat Jo Vanbelle verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Luc Vermeire heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

4.1. Verzoeker is tijdens het schooljaar 2014-2015 leerling van het eerste jaar van de derde graad 'Handel' (TSO) in het Heilig Hart & College Halle.

4.2. In juni 2015 behaalt hij een algemeen jaartotaal van 60,2 % en een jaartotaal van meer dan 50 % voor elk afzonderlijk vak, uitgezonderd voor wiskunde. Voor dat laatstgenoemde vak behaalt hij een jaartotaal van 44,4 %.

De delibererende klassenraad beslist op 29 juni 2015 om de deliberatiebeslissing over verzoeker uit te stellen en aan verzoeker een bijkomende proef voor wiskunde op te leggen.

Die bijkomende proef heeft plaats op 20 augustus 2015. Verzoeker behaalt op deze proef een resultaat van 41,4 %.

4.3. Op 25 augustus 2015 komt de delibererende klassenraad samen en beslist hij dat verzoeker een oriënteringsattest C krijgt. De “motivering” van deze beslissing betreft een voorgedrukte aanstiplijst waarin onder meer “de belangrijkste oorzaken voor het zwakke eindresultaat” worden aangekruist, evenals de “pogingen tot remediëring [die werden] ondernomen, [maar die] geen blijvend effect [hebben] gehad”. De klassenraad adviseert “het jaar te herdoen in de gevolgde richting om alsnog een voldoende kennis- en vaardigheidsbasis te verwerven die de slaagkansen op termijn verhoogt mits interesse”, dan wel “een andere richting en/of studiegebied te zoeken welke meer aansluiting vindt bij aanleg en interesse” en daarbij “de aanbevelingen uit het studiekeuzedossier te volgen”.

4.4. Na overleg tussen verzoeker en de schooldirectie komt de klassenraad op 3 september 2015 opnieuw samen. Hij beslist evenwel het C-attest voor verzoeker te handhaven.

Deze beslissing is als volgt gemotiveerd:

- “1. Resultaat bijkomende proef wiskunde: 41,4 %
Examen juni 2015: 39,8 %. Algemeen totaal juni 2015: 44,4 %
Motivering jaartotaaltekort (in bijlage)
- met een opsomming van behaalde resultaten doorheen het jaar + vakcommentaar

- met de opsomming van de aangeboden remediëring
- met de opsomming van de niet bereikte leerplandoelstellingen

Het vak wiskunde behoort tot de basisvorming van de afdeling Handel.

De tekorten voor wiskunde zijn gespreid over verschillende evaluatiebeurten (dagelijks werk en examens) en vertonen een onvoldoende positieve evolutie.

Als oorzaak van dit zwakke eindresultaat ziet de klassenraad een onvoldoende studieinzet. De aanleg van de leerling is mogelijk voldoende indien een regelmatige inzet aan de dag wordt gelegd; indien de kennis- en vaardigheidslacunes worden weggewerkt; indien de studiehouding ernstig zou verbeteren.

Andere oorzaak van dit zwakke eindresultaat is het ontoereikende inzicht dat de leerling heeft verworven in de leerinhouden, vooral m.b.t.

- de (basis)kennis en vaardigheden van het vak wiskunde;
- het verwerven van grote leerstofgehelen;
- de toepassingsvaardigheden (zoals: vergelijken, toepassen, analoge probleemoplossing)

Er werden heel wat pogingen tot remediëring ondernomen; deze hebben echter geen blijvend effect gehad:

- aanmoediging en aansporing van (vak)leerkrachten tijdens de lessen
- individuele gesprekken (o.a. oudercontact oktober 2014, december 2014, maart 2015). In juni 2015 waren de ouders op reis en kwam Lorenzo met zijn broer zijn rapport ophalen.
- schriftelijke aansporingen (rapport)
- besprekingen van testen en proefwerken
- bijkomende uitleg van de vakleerkracht (werd niet op ingegaan)
- maken van bijkomende oefeningen (werd niet op ingegaan)

Advies van de klassenraad:

- het jaar herdoen in de gevolgde richting om alsnog een voldoende kennis- en vaardigheidsbasis te verwerven die de slaagkansen op termijn verhoogt, mits voldoende interesse voor de richting.
- ofwel een andere studierichting te zoeken welke meer aansluiting vindt bij zijn aanleg en interesse.

2. De inhoudelijke analyse van het vaktekort toont aan dat Lorenzo in onvoldoende mate de leerplandoelstellingen voor wiskunde heeft bereikt om te kunnen overgaan naar 6 Handel. Zie bijlage (blz 1, 2): motivering in verband met overgang van 1ste leerjaar naar 2de leerjaar (in de 3de graad).

3. De klassenraad houdt ook rekening met alle relevante gegevens van het totale dossier, waar dit jaartekort voor wiskunde wordt versterkt door de zeer zwakke resultaten voor richtingspecifieke vakken:

- Bedrijfseconomie: 53,6 %
- Duits: 50,1 %

Zie bijlage (blz 3-6): motivering samenhang wiskunde en bedrijfseconomie (zowel in 1ste als 2de leerjaar van de 3de graad).

Hij haalt ook een zwak jaarresultaat van 60,2 %, waarvan 56,8 % op examenvakken.

4. De commentaren op het rapport en de verslagen van de oudercontacten bewijzen dat Lorenzo de aangeboden remediëring doorheen het jaar niet heeft gebruikt om zijn tekorten weg te werken.

Op het oudercontact van juni 2015 weigerde hij zelfs om een gesprek aan te gaan met de leerkracht wiskunde en om zijn examen in te kijken. Uiteindelijk heeft zijn broer hem, samen met de klastitularis mevr. [...], overtuigd om toch bij de leerkracht wiskunde te gaan.”

De bijlagen zetten de door verzoeker niet bereikte leerplandoelstellingen van wiskunde uiteen, evenals de moeilijkheden die zich zouden voordoen bij een overgang naar het tweede jaar van de derde graad, gelet op de leerplanonderdelen van het vak ‘wiskunde’ van het tweede jaar die voortbouwen op deze van het eerste jaar, en ten slotte ook de samenhang tussen de vakken ‘wiskunde’ en ‘bedrijfseconomie’, zowel in het eerste als het tweede jaar van de derde graad.

4.5. Op 8 september 2015 stelt verzoeker tegen deze beslissing van de delibererende klassenraad beroep in bij de interne beroepscommissie. Hij voert in zijn beroepschrift grieven aan betreffende de schending van de zorgvuldigheidsplicht bij het verloop van de bijkomende proef ‘wiskunde’, alsook de schending van de motiveringsplicht en van de artikelen 5, § 5, en 57 van het Organisatiebesluit.

4.6. Met een brief en een e-mailbericht van 11 september 2015 nodigt de algemeen directeur van het Heilig Hart & College Halle de ouders van verzoeker uit voor de zitting van de beroepscommissie op 14 september 2015. Hij vermeldt daarbij de samenstelling van deze beroepscommissie.

Verzoeker reageert daarop diezelfde dag nog in een telefoongesprek met de algemeen directeur en een e-mailbericht aan de voorzitter van de beroepscommissie, waarbij hij erop wijst dat deze commissie naar zijn mening niet regelmatig is samengesteld.

4.7. Op 14 september 2015 heeft de hoorzitting voor de beroepscommissie plaats. Twee “interne leden” blijken vervangen te zijn.

Na verzoeker te hebben gehoord, bevestigt de beroepscommissie de beslissing van de klassenraad om aan verzoeker een oriënteringsattest C toe te kennen.

De beroepscommissie oordeelt als volgt:

“1. Het ingestelde beroep is ontvankelijk.

2. Over het verslag opgesteld door de heer [M.] op 1 september 2015.

Het bewijs van het ‘bijzonder tendentieuze’ karakter van dit verslag wordt niet geleverd. Evenmin wordt de relevantie van deze opmerking m.b.t. de betwisting aangetoond. Los van de eventuele verklaringen, tijdens dat overleg gedaan, kan enkel vastgesteld worden dat de delibererende klassenraad wel degelijk opnieuw is samengekomen op 3 september 2015.

3. De commissie stelt vast dat de eis van de school, dat de ouders van verzoeker deze laatste zouden begeleiden op het oudercontact 2015, in rechte geen relevante impact heeft op de bestreden beslissing.

4. Het voorblad van de bijkomende proef vermeldt: ‘geen rekentoestel’. Op verzoek van de leerling werd het gebruik van een grafisch rekentoestel onmiddellijk toegestaan.

Tijdens de hoorzitting geeft de advocaat aan dat de school eerst een niet-grafisch toestel aan de leerling heeft overhandigd en dat hij pas nadien zijn eigen grafisch rekentoestel mocht gebruiken. Het feit dat de toezichthoudende leerkracht vanaf dat ogenblik naast de leerling kwam zitten, is ingegeven door de overweging dat de persoonlijke rekenmachine van de leerling niet toegelaten informatie kon reproduceren.

Dat een en ander meer stres kon veroorzaken, kan dan ook bezwaarlijk een verwijt zijn. De directeur geeft in dat verband overigens aan dat de leerling meer tijd heeft gekregen (maar van deze mogelijkheid geen gebruik heeft gemaakt).

Hoe dan ook is deze extra controle een noodzaak om fraude te vermijden.

5. Over de schending van de motiveringsplicht:

In essentie stelt de verzoeker dat er slechts één jaartekort is, en dat er in dat geval volgens door hem geciteerde rechtspraak van de Raad van State specifieke redenen voorhanden moeten zijn om een leerling niet geslaagd te verklaren, die te vinden kunnen zijn in de aard van het vak zelf, zoals wegens het aandeel ervan in de totale studie, omwille van zijn belang voor de gekozen richting of van de specifieke kunde die het vak wil en moet uittesten.

Steeds volgens verzoeker is het vak wiskunde niet richtingspecifiek of profielbepalend, opmerking die de commissie bijtreedt. Wiskunde is een basisvak.

Verzoeker lijkt van oordeel te zijn dat op basis van een onvoldoende op dit vak wiskunde alleen geen C-attest mag worden afgeleverd.

Een vraag die steeds voorligt bij de door de delibererende klassenraad gemaakte aftoetsingen, is in welke mate het falen van de leerling nu een voorspellende waarde heeft over een mogelijk later falen. De delibererende klassenraad heeft zich in dat verband onder meer gebogen over het belang van het vak voor de gekozen richting. Dé deliberatievraag luidt inderdaad of de leerling voldoende bagage heeft om het volgende jaar met succes te kunnen doorlopen.

Ter zake werd volgens de directeur onder meer gesteund op punt 3.3. van de APR nr 3 van het voltijds secundair onderwijs van 30 april 2014 (ref: M-VVKSO-2014-028). Deze tekst adviseert, onder verwijzing naar de Codex, de delibererende klassenraad zulk toekomstgericht oordeel te vellen. Het document ‘motivering C-attest naar aanleiding van de bijkomende proef wiskunde – Lorenzo Valle – dd 3.9.2015’ vermeldt onder de punten 2 en 3 de motivering van de klassenraad over deze aangelegenheid.

In die punten wordt verwezen naar de bladzijden 1, 2, 3 en 6 van de bijlage ‘motivering in verband met overgang eerste leerjaar (derde graad) naar de tweede graad’, alsmede de bijlage ‘motivering samenhang wiskunde en bedrijfseconomie, zowel in eerste als tweede leerjaar van de derde graad’. Een eerste standpunt kan zijn dat wanneer de leerling een voldoende jaarresultaat heeft, hoewel op één niet richtingspecifiek of profielbepalend vak niet geslaagd, hij globaal geslaagd is. Een ander, meer in de diepte borend standpunt, kan zijn dat er ook moet worden gekeken naar die voorhanden zijnde elementen, die er kennelijk op wijzen dat de studietoekomst van de leerling in de door hem gekozen richting ernstig gehypothekeerd wordt. In dit tweede geval zal de klassenraad meer bepaald de reglementaire aandachtspunten in rekening brengen, die voorzien worden in 7.1 van voornoemd APR nr 3 – hetgeen afgaand op de documenten ter zake duidelijk gebeurde in onderhavige zaak.

Er lijkt geen schending van de motiveringsplicht voorhanden en de geleverde motivering komt de commissie afdoende en pertinent voor.”

Dit is de bestreden beslissing

IV. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

5. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende

noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

V. Uiterst dringende noodzakelijkheid

Standpunt van de partijen

6. Verzoeker voert aan dat de bestreden beslissing hem de mogelijkheid ontnemt om “de normale studieloopbaan voort te zetten in de studierichting van zijn keuze”. Hij wijst op de vaste rechtspraak van de Raad van State dat het dreigend verlies van een schooljaar een nadeel uitmaakt dat binnen een gewone schorsingsprocedure niet tijdig kan worden gekeerd.

Verzoeker voegt daaraan nog toe dat hij voldoende diligent heeft gehandeld bij het instellen van de voorliggende vordering.

7. Volgens de verwerende partij toont verzoeker niet aan dat de afwikkeling van een gewone schorsingsprocedure onherroepelijk te laat zou komen om hem voor het ingeroepen nadeel te behoeden.

Zij stelt dat verzoeker in het verleden reeds vrijwillig en bij herhaling zijn studiekeuze en -oriëntering heeft bijgesteld en dat niets hem verhindert ook nu zijn keuze aan te passen of een bisjaar in te lassen, zoals hij al eens eerder heeft gedaan. Verzoeker had ook, zo stelt de verwerende partij, als vrije leerling reeds lessen kunnen volgen om op die manier geen leerachterstand op te lopen.

De verwerende partij wijst er voorts op dat verzoeker zich bij het begin van het nieuwe schooljaar 2015-2016 heeft ingeschreven in het Koninklijk Atheneum te Geraardsbergen voor het vijfde jaar ‘boekhouden en informatica’, waarvan het studieprogramma zelfs voorziet in vier uren wiskunde, te-

genover drie uren wiskunde in de studierichting ‘Handel’ die hij bij de verwerende partij volgde. Volgens haar kan verzoeker “door deze keuze bezwaarlijk worden geacht een schooljaar te zullen verliezen [...] mocht het C-attest niet meer komen te bestaan want hij kiest voor een zwaardere richting waarvoor hij onmogelijk georiënteerd zou kunnen zijn geweest vanuit Handel naar een 6de jaar”.

Ten slotte stelt de verwerende partij de vraag wat het rechtsgevolg zou zijn van een schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van het C-attest. Volgens haar zou een dergelijke schorsing “een soort van ‘free zone’ [creëren] waarin in de eerste plaats verzoeker dient te manoeuvreren”. Dat “manoeuvre” heeft verzoeker al uitgevoerd door vrijwillig een inschrijving te nemen in een andere en zwaardere studierichting.

De verwerende partij besluit uit al het voorgaande dat de voorliggende vordering “niet-ontvankelijk bij gebrek aan uiterst dringende noodzakelijkheid” is.

Beoordeling

8. Het oriënteringsattest C dat door de bestreden beslissing aan verzoeker wordt toegekend, heeft onvermijdelijk tot gevolg dat verzoeker, indien hij zijn schoolloopbaan wil voortzetten, het eerste jaar van de derde graad dient over te doen, waardoor hij een schooljaar zou verliezen. Terecht verwijst verzoeker naar de vaste rechtspraak van de Raad van State dat het dreigend verlies van een schooljaar een nadeel uitmaakt dat binnen een gewone schorsingsprocedure niet tijdig kan worden gekeerd.

De omstandigheid dat verzoeker in het verleden de door hem gevolgde studierichting al heeft moeten aanpassen en, niettegenstaande een B-attest, er zelf voor gekozen heeft tijdens het schooljaar 2012-2013 het derde jaar ‘Handel’ over te doen, doet daaraan geen afbreuk. Net zomin overigens als het

feit dat verzoeker inmiddels het vijfde jaar ‘boekhouden en informatica’ in een andere school zou hebben aangevat. Een eventuele schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing biedt aan verzoeker immers een kans om, na een nieuwe beraadslaging van de beroepscommissie, alsnog een A-attest te verkrijgen, waardoor hij alvast naar het zesde jaar ‘Handel’ zou kunnen overgaan en hij aldus geen bijkomend schooljaar zou verliezen.

Ten slotte is niet betwist dat verzoeker met de nodige diligentie heeft gehandeld bij het instellen van de voorliggende vordering.

9. De schorsingsvoorwaarde van de uiterst dringende noodzakelijkheid is vervuld.

VI. Ernst van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

10. Verzoeker voert in een eerste middel de schending aan van “artikel 123/17” van de Codex Secundair Onderwijs.

Hij betoogt dat de beroepscommissie initieel onregelmatig was samengesteld, dat hij in een brief van 11 september 2015 daarop heeft gewezen, maar dat hij geen nieuwe oproeping voor de hoorzitting heeft ontvangen, dat de leden van de beroepscommissie op de hoorzitting niet werden voorgesteld en dat hij pas na de betekening van de bestreden beslissing kennis heeft kunnen nemen van de samenstelling van de beroepscommissie zoals ze daadwerkelijk heeft gezeteld en dat hij moet vaststellen dat het schoolbestuur de beroepscommissie nog altijd op een onregelmatige wijze heeft samengesteld.

Verzoeker licht voorts toe dat volgens “artikel 123/17” van de Codex Secundair Onderwijs “als ‘interne leden’ enkel kunnen zetelen: de voorzitter van de delibererende klassenraad (verplicht), één lid van het schoolbestuur (facultatief) en andere leden van de delibererende klassenraad (facultatief)”. In dit geval hebben als “interne leden” gezeteld: de voorzitter van de delibererende klassenraad, een lid van het schoolbestuur en F. B., een coördinator van de eerste graad. Laatstgenoemde coördinator maakte evenwel geen deel uit van de over verzoeker delibererende klassenraad, zodat hij geen lid kon zijn van de geleding van de “internen” van de beroepscommissie.

11. De verwerende partij antwoordt dat de beroepscommissie conform de desbetreffende bepalingen van het schoolreglement uit drie interne en drie externe leden bestond “volgens de definitie zoals door de Vlaamse Decreetgever daaraan gegeven”. Zij stelt dat de samenstelling van de beroepscommissie aan verzoeker zeer goed bekend was, nu “[i]edereen [...] zich daarbij tegelijk [heeft] voorgesteld en er [...] van de kant van verzoeker of zijn raadsman verder geen vragen [werden] gesteld”.

Het standpunt van verzoeker dat F. B. geen intern lid van de beroepscommissie kan zijn, omdat hij geen deel uitmaakt van het schoolbestuur of van de klassenraad, is volgens de verwerende partij foutief, “aangezien [F. B.] (zoals in alle eerdere beslissingen en publicaties aangegeven) coördinator is van de betrokken derde graad” en hij “derhalve wel degelijk een intern lid” is.

De verwerende partij laat voorts gelden dat “artikel 123/17, § 2”, van de Codex Secundair Onderwijs bepaalt dat indien een persoon vanuit zijn hoedanigheid zowel intern als extern lid kan zijn, hij als een intern lid dient te worden beschouwd. Bovendien voorziet de decreetgever niet in een sanctie “in de mate een lid anders zou [moeten worden gekwalificeerd] dan aangegeven” en is enkel bepaald dat voor zover er meer leden zouden zijn van de ene dan van de andere geleding, slechts evenveel leden van elke groep een rechtsgeldige stem

mogen uitbrengen. Dit brengt met zich mee, aldus de verwerende partij, dat indien de stelling van verzoeker zou worden gevolgd, de stemming “nog evidenter” was geweest, namelijk drie tegen één in de plaats van vijf tegen één.

De verwerende partij besluit dat de beroepscommissie rechtsgeldig was samengesteld en op geldige wijze heeft kunnen beraadslagen.

12. Ter terechtzitting betwist verzoeker dat de leden van de beroepscommissie zich op de hoorzitting zouden hebben voorgesteld. Hij voegt eraan toe dat hij durfde te verwachten dat de beroepscommissie, na zijn brief van 11 september 2015, regelmatig zou zijn samengesteld.

Beoordeling

13. Het loutere feit dat verzoeker op de zitting van de beroepscommissie van 14 september 2015 niet meer heeft geïnformeerd naar de precieze samenstelling van de geledingen van de commissie, lijkt geen afbreuk te doen aan de ontvankelijkheid van het middel, aangezien de regelmatige samenstelling van een collegiaal orgaan zoals de bedoelde beroepscommissie op het eerste gezicht raakt aan haar bevoegdheid en, derhalve, aan de openbare orde.

14. Als verzoeker in het middel de schending van “artikel 123/17” van de Codex Secundair Onderwijs aanvoert, is hij – zo lijkt – voortgegaan op de website ‘Edulex’ van het ministerie van Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Op die website is immers op de datum van de terechtzitting een versie van de voornoemde codex te consulteren, waarbij het artikel betreffende de beroepscommissie in het secundair onderwijs die de beroepen behandelt tegen evaluatiebeslissingen, nummer 123/17 heeft gekregen, terwijl het decreet van 4 april 2014 ‘houdende diverse maatregelen betreffende de rechtspositie van leerlingen in het basis- en secundair onderwijs en betreffende de participatie op school’ de desbe-

treffende regeling in de voornoemde codex nochtans heeft ingevoegd als artikel 123/12.

Voor het debat volstaat het dat de partijen, zonder hierover onderling te redetwisten, hoe dan ook uitgaan van de volgende regeling ter zake, die – zoals zo-even gesteld – moet worden gelezen in artikel 123/12 van de Codex Secundair Onderwijs:

“§ 1. In het secundair onderwijs wordt een beroepscommissie ingesteld door een school- of centrumbestuur.

[...]

§ 2. In het secundair onderwijs bepaalt het school- of centrumbestuur de samenstelling van een beroepscommissie, met inachtneming van volgende bepalingen:

1° de samenstelling kan per te behandelen dossier verschillen, doch kan binnen het te behandelen dossier niet wijzigen;

2° de samenstelling is als volgt: enerzijds ‘interne leden’, zijnde leden van de klassenraad, waaronder alleszins de voorzitter van de klassenraad, die de betwiste evaluatiebeslissing heeft genomen, en eventueel een lid van het school- of centrumbestuur; anderzijds ‘externe leden’, zijnde personen die extern zijn aan het school- of centrumbestuur en aan de school of het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs waar de betwiste evaluatiebeslissing is genomen.

In voorkomend geval en voor de toepassing van deze bepalingen:

a) wordt onder een lid van het school- of centrumbestuur een lid verstaan van het orgaan dat de verantwoordelijkheid voor het georganiseerde onderwijs draagt;

b) wordt een persoon die vanuit zijn hoedanigheden zowel een intern lid als een extern lid is, geacht een intern lid te zijn;

c) wordt een lid van de ouderraad, de leerlingenraad of, met uitzondering van het personeel, de schoolraad van de school of het centrum waar de betwiste evaluatiebeslissing is genomen, geacht een extern lid te zijn, tenzij de bepaling vermeld in punt b) van toepassing is;

3° de voorzitter wordt door het school- of centrumbestuur onder de externe personen aangeduid.

In het secundair onderwijs bepaalt het school- of centrumbestuur de werking, met inbegrip van de stemprocedure, van een beroepscommissie, met inachtneming van volgende bepalingen:

1° elk lid van een beroepscommissie is in beginsel stemgerechtigd, met dien verstande dat bij stemming het aantal stemgerechtigde interne leden van de beroepscommissie en het aantal stemgerechtigde externe leden van de beroepscommissie gelijk moet zijn; bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend;

[...].”

Met verzoeker moet op het eerste gezicht worden vastgesteld dat de voormelde bepalingen impliceren dat als “interne leden” van de beroepscommissie enkel kunnen zetelen: de voorzitter van de delibererende klassenraad (verplicht), één lid van het schoolbestuur (facultatief) en andere leden van de delibererende klassenraad (facultatief).

In dit geval blijkt uit de bestreden beslissing dat van de geleding van de “interne leden” van de beroepscommissie deel uitmaakten: de voorzitter van de over verzoeker delibererende klassenraad, één lid van het schoolbestuur en F. B. die volgens de verwerende partij coördinator is van de derde graad en niet van de eerste graad.

Uit niets blijkt en de verwerende partij toont niet aan dat F. B. een lid zou zijn van de op 3 september 2015 over verzoeker delibererende klassenraad tegen wiens beslissing door verzoeker beroep werd ingesteld bij de beroepscommissie, die vervolgens de bestreden beslissing heeft genomen. Ter terechtzitting daarover ondervraagd, kan de verwerende partij daarover geen uitsluitel geven. Zij wijst er alleen op dat F. B. als niet-stemgerechtigd lid heeft deelgenomen aan de beraadslaging van de klassenraad van 29 juni 2015.

Dit laatste gegeven geeft evenwel helemaal geen uitsluitel over het antwoord op de vraag of de betrokken coördinator lid was van de klassenraad die op 3 september 2015 de betwiste evaluatiebeslissing heeft genomen.

Ten overvloede kan op het eerste gezicht niet zonder meer worden ingezien dat deze coördinator – in de hypothese dat hij ook op 3 september 2015 als niet-stemgerechtigd lid op de delibererende klassenraad aanwezig zou zijn geweest – aan dat veeleer onvolkomen lidmaatschap de vereiste hoedanigheid zou hebben kunnen ontleen die hem toegang zou hebben verleend tot de

beroepsinstantie, alwaar hij in beginsel dan wel als stemgerechtigd “intern lid” zou vermogen te fungeren.

In de huidige stand van de rechtspleging blijkt derhalve niet dat de beroepscommissie die over verzoekers intern beroep heeft geoordeeld en de bestreden beslissing heeft genomen, regelmatig was samengesteld.

15. Het verweer van de verwerende partij dat artikel 123/12, § 2, van de Codex Secundair Onderwijs bepaalt dat indien een persoon vanuit zijn hoedanigheid zowel intern als extern lid kan zijn, hij als een intern lid dient te worden beschouwd, lijkt niet dienstig, aangezien de desbetreffende bepaling in dit geval niet van toepassing is. Haar argument dat de voornoemde codex niet in een sanctie voorziet “in de mate een lid anders zou [moeten worden gekwalificeerd] dan aangegeven”, is evenmin dienstig, aangezien het uitgaat van een veronderstelling die in dit geval evenmin van toepassing is. Haar argument dat de voornoemde codex enkel bepaalt dat voor zover er meer leden zouden zijn van de ene dan van de andere geleding, slechts evenveel leden van elke groep een rechtsgeldige stem mogen uitbrengen en dat de stelling van verzoeker dan ertoe zou leiden dat de stemverhouding drie tegen één in de plaats van vijf tegen één is, lijkt eraan voorbij te gaan dat de beroepscommissie een collegiaal orgaan is waarin de onterechte aanwezigheid van een zogenaamd intern lid de beraadslaging en ook de stemming kan beïnvloeden.

16. Het eerste middel is dan ook ernstig.

B. Derde middel

Standpunt van de partijen

17. Verzoeker voert in een derde middel de schending aan van de formelemotiveringsplicht.

Verzoeker betoogt dat het belangrijkste motief van de deliberende klassenraad om hem een C-attest toe te kennen, de inschatting is dat omwille van de leerplandoelstellingen die voor wiskunde niet werden bereikt, zijn slaagkansen in het tweede jaar van de derde graad niet alleen voor het vak ‘wiskunde’, maar ook voor het vak ‘bedrijfseconomie’ al te zeer worden gehypothecerd. Hiertegen heeft hij in het kader van het intern beroep vooreerst opgeworpen dat het vak ‘wiskunde’ ook in het tweede jaar van de derde graad geen profielbepalend vak is, zodat zelfs indien men twijfels zou kunnen hebben over zijn slaagkansen voor dat vak in het laatste jaar van de opleiding, dit niet *ipso facto* betekent dat hij niet zou kunnen slagen voor het geheel van de opleiding. Bovendien heeft hij in het intern beroep uitdrukkelijk doen gelden dat de door de klassenraad geschetste weerslag van zijn kennen en kunnen voor het vak ‘wiskunde’ op zijn slaagkansen voor het vak ‘bedrijfseconomie’ geen steek houdt. Niet alleen heeft het jaartekort voor wiskunde verzoeker in het eerste jaar van de derde graad er niet van afgehouden te slagen voor bedrijfskunde, er is ook opgeworpen dat het leerplan ‘Handel’ dat de school hanteert, helemaal geen blijk geeft van de door de klassenraad aangenomen innige verstrengeling tussen de competenties voor wiskunde en deze voor bedrijfseconomie. Volgens verzoeker is deze kwestie essentieel voor de beoordeling van zijn beroep, maar wordt in de bestreden beslissing met geen woord gerept over zijn argumentatie in dit verband, laat staan dat ze zou worden weerlegd. Een loutere verwijzing naar de motieven van de klassenraad kan niet volstaan, aangezien het precies die motieven zijn die door verzoeker worden bekritiseerd.

In deze omstandigheden, zo besluit verzoeker, beantwoordt de bestreden beslissing niet aan de vereiste dat de motivering afdoende en draagkrachtig moet zijn.

18. De verwerende partij antwoordt in haar nota dat de bestreden beslissing bijzonder omstandig, concreet en specifiek is gemotiveerd. Deze be-

slissing geeft haar feitelijke gronden aan en veruitwendigt haar motieven, zodat voldaan is aan de formelemotiveringsplicht.

De verwerende partij merkt voorts op dat verzoekers beroepschrift nauwelijks twee bladzijden omvatte en zo goed als helemaal de eerdere correspondentie van de raadsman van verzoeker hernam, terwijl de beslissingen van de klassenraad en de beroepscommissie respectievelijk elf en vier bladzijden lang zijn. Aangezien de beslissing van de beroepscommissie de beslissing van de klassenraad bevestigt, moeten ook de motieven van die laatstgenoemde beslissing als bevestigd worden beschouwd. Aldus wordt meer dan afdoende toegelicht waarom een C-attest wordt toegekend en is één en ander kennelijk veel ruimer gekaderd dan alleen maar door het tekort voor wiskunde. Verzoeker weet maar al te goed dat het niet gaat om één tekort voor één vak, maar om “een studietendens” die hij, om redenen enkel aan hemzelf te wijten en uitvoerig toegelicht in de bestreden beslissing en de beslissing van de klassenraad, niet heeft kunnen of willen omkeren. Wiskunde is van bij de aanvang van het middelbaar onderwijs voor verzoeker een probleemvak geweest en bovendien kan moeilijk worden ontkend dat dit vak een basisvak is voor de gekozen studierichting ‘Handel’. Het feit dat wiskunde ondermaats blijkt, heeft onmiddellijke gevolgen voor het onbetwistbare hoofdvak ‘bedrijfseconomie’, waarvoor slechts een eindresultaat van 53,60 % wordt behaald.

Beoordeling

19. De formelemotiveringsplicht houdt in dat in de akte de juridische en feitelijke overwegingen dienen te worden vermeld die aan de beslissing ten grondslag liggen. Deze motivering moet afdoende zijn, wat wil zeggen dat ze evenredig moet zijn aan het belang van de genomen beslissing en dat ze draagkrachtig moet zijn, met andere woorden dat ze moet volstaan om de beslissing te dragen.

20. Ingevolge de hervormingsbevoegdheid waarover in dit geval de beroepscommissie beschikt, lijkt op grond van de formelemotiveringsplicht niet van haar verwacht te kunnen worden dat zij expliciteert om welke redenen zij het eventueel anders zou zien dan de oorspronkelijk oordelende klassenraad. Het volstaat op het eerste gezicht dat zij als delibererend orgaan in hoger beroep motiveert hoe zij het zelf ziet en wat háár ertoe brengt op grond van de voorliggende gegevens de uiteindelijk toegekende evaluatiebeslissing te nemen.

Waar de regelgeving zoals de voorliggende – artikel 123/10 van de Codex Secundair Onderwijs – in een dergelijke administratieve beroepsprocedure heeft voorzien, moet de indiener van het beroep wel erop kunnen rekenen dat zijn beroepschrift door de beroepsinstantie zorgvuldig wordt onderzocht en dat, indien zij meent tot hetzelfde oordeel te moeten komen als de beslissing die het voorwerp uitmaakt van het bij haar ingestelde beroep, zij voor de verwerping van de aangevoerde beroepsargumenten goede redenen heeft. In sommige gevallen, meer bepaald als het gaat om een specifieke, gewichtige grief van de beroepsindiener, zullen die redenen zelfs uitdrukkelijk in de beroepsbeslissing dienen te worden weergegeven. In beginsel immers mag van een zorgvuldig handelende beroepsinstantie worden verwacht dat zij in haar beslissing formeel aandacht besteedt aan de wezenlijke en fundamentele grieven van de beroepsindiener en dat zij hem aldus de antwoorden geeft die laten verstaan waarom zijn beroep wordt verworpen.

Het bestaan en de zin van de beroepsprocedure lijken aldus te vereisen dat de motivering van haar eindbeslissing er blijk van geeft dat de bezwaren van de leerling daadwerkelijk in overweging zijn genomen en in de nieuwe beoordeling zijn betrokken, dat de leerling kan begrijpen waarom die argumenten de beroepscommissie niet hebben overtuigd en dat ten minste een uitdrukkelijke repliek volgt op de vragen die voor de leerling blijkens zijn beroepschrift van wezenlijk belang worden geacht en die, mochten ze terecht zijn gesteld, mogelijk tot een voor de leerling gunstiger resultaat leiden.

21. In zijn beroepschrift heeft verzoeker aangevoerd dat de beslissing van de delibererende klassenraad niet tegemoet komt aan de specifieke motiveringsplicht die op hem rust in het licht van de artikelen 5, § 5, en 57 van het Organisatiebesluit en de rechtspraak van de Raad van State.

Hij heeft in dit verband onder meer laten gelden dat de motieven die worden aangehaald in verband met de samenhang tussen wiskunde in het eerste jaar van de derde graad en bedrijfseconomie in het tweede jaar van de derde graad niet pertinent zijn en dus niet kunnen overtuigen.

Hij stelde dienaangaande in zijn beroepschrift:

“Vooreerst is verzoeker van oordeel dat de vakken en de bijhorende leerplandoelstellingen afzonderlijk moeten worden beoordeeld, en dat het niet opgaat om een tekort op één vak (wiskunde) prospectief derwijze in te vullen dat de slaagkansen voor een ander vak (bedrijfseconomie) in een volgend jaar al te zeer gehypothekeerd zouden zijn. Dit geldt des te meer nu verzoekers zwakkere resultaat voor dat ene vak (wiskunde) hem alvast dit jaar niet heeft belet [...] de leerplandoelstellingen voor het andere vak (bedrijfseconomie) in voldoende mate te behalen.

De door de klassenraad gemaakte vooronderstellingen zijn al te hypothetisch. Zij gaan er bovendien aan voorbij dat de leerplandoelstellingen voor bedrijfseconomie in het tweede jaar van de derde graad evident niet geheel, en zelfs niet in overwegende mate, zijn gesteund op wiskundige kennis en vaardigheden.

Meer zelfs, uit lezing van het leerplan Handel (VVKSO-Brussel D/2011/7841/008) moet worden vastgesteld dat wiskundige kennis in het geheel niet aan bod komt Integendeel wordt, met betrekking tot bepaalde kennisgebieden, uitdrukkelijk vermeld dat er geen wiskundige benaderingen hoeven te worden gegeven (cf. bij 6-prijsbepaling, 6.3 ‘Interventie van de overheid’, p.35).

De overige leergebieden van het vak wiskunde die in de bijlage bij de beslissing van de klassenraad aan bod komen, zijn in het leerplan Handel helemaal niet, of niet in dezelfde zin, terug te vinden.

Zo blijkt, bijvoorbeeld:

- uit leerplandoelstelling 103 niet dat de leerling statistische bewerkingen moet uitvoeren, maar enkel dat hij moet kunnen ‘toelichten en illustreren’ met statistisch materiaal
- uit leerplandoelstelling 177 niet dat de leerling statistische bewerkingen moet uitvoeren, maar enkel dat hij ‘de waarderingstechnieken van de voor-

raad en de invloed op het resultaat kan toelichten aan de hand van een voorbeeld’

Vaardigheden als exponentiële groei, functieonderzoek e.d. komen in het leerplan Handel helemaal niet voor.”

Over deze argumentatie van verzoeker, die betrekking heeft op een wezenlijk element van de motivering van de beslissing van de delibererende klassenraad waartegen verzoeker beroep heeft ingesteld, wordt in de bestreden beslissing met geen woord gerept, laat staan dat het op afdoende wijze een formeel antwoord krijgt.

Terecht merkt verzoeker op dat het louter bijvallen van de motivering van de beroepen beslissing van de delibererende klassenraad in dit geval niet kan volstaan, nu het precies die motivering is die in verzoekers beroepsgrievens werd betwist.

22. Ook het derde middel is in zoverre ernstig.

VII. Vordering tot het opleggen van een “voorlopige maatregel”

Standpunt van de partijen

23. Verzoeker vordert ter terechtzitting om aan de verwerende partij als “voorlopige maatregel” de instructie te geven om na het arrest, waarbij desgevallend de schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing wordt bevolen, de interne beroepscommissie zo spoedig mogelijk terug samen te roepen teneinde een nieuwe beslissing over het door hem ingestelde beroep te nemen.

Zij leidt de wenselijkheid van een dergelijke instructie af uit overweging 7.4 van de nota van de verwerende partij waarin deze partij de vraag stelt naar het rechtsgevolg van een schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijk-

heid, van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, nu zulke schorsing het C-attest niet zou vernietigen.

24. De verwerende partij antwoordt daarop, eveneens ter terechtzitting, dat zij niet zal aarzelen het gepaste gevolg te geven aan een eventueel schorsingsarrest.

Beoordeling

25. Mede gelet op het voormelde antwoord van de verwerende partij ziet de Raad van State geen reden om aan te nemen dat de verwerende partij na de betekening van het onderhavige arrest niet binnen een gepaste, zeer korte tijdspanne de interne beroepscommissie in een regelmatige samenstelling zal samenroepen teneinde uitspraak te doen over het beroep van verzoeker tegen de beslissing van de over hem delibererende klassenraad van 3 september 2015.

26. Er is dan ook geen grond om de gevorderde “voorlopige maatregel” op te leggen.

BESLISSING

1. De Raad van State beveelt de schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 14 september 2015 van de interne beroepscommissie van het Heilig Hart & College Halle waarbij de beslissing van de delibererende klassenraad van 3 september 2015 tot toekenning van een oriënteringsattest C aan Lorenzo Valle wordt bevestigd.

2. De Raad van State verwerpt de vordering voor het overige.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 september 2015, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Bert Thys,	staatsraad, wnd. voorzitter,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

Bert Thys